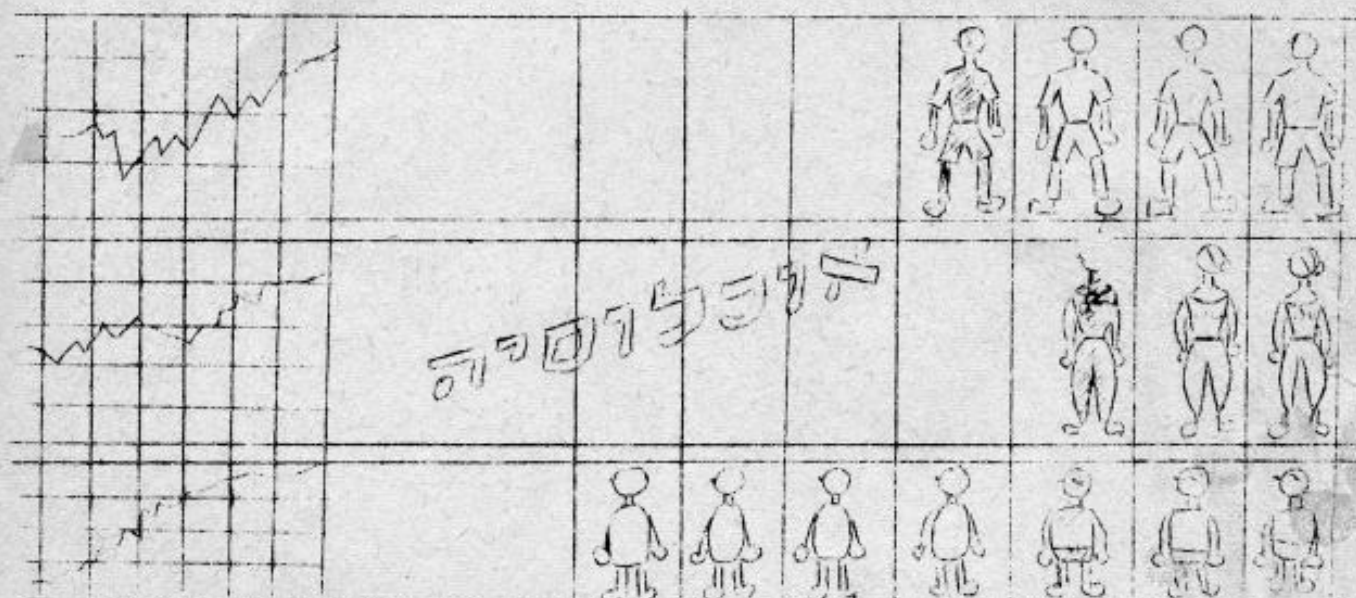

דברי הכפר

10 - 1 - 1958

מס. 47

ל"ח טבת ה'תשי"ח

לקראת העתיד

בהתחלת שנת העשור מותר לנו להסתכל אחורה בסיפוק, במיוחד להישגים של השנה האחרונה בשטח הרחבת החברה. חברתנו, שכמשך כחמש שנים עברה מצב של עמידה על המקום כמה שנוגע לאוכלוסיה, התקדמה בשנת 1957 צעד חשוב קדימה ולכיוון הנכון: להגדלת מספר החברים. גורם חשוב לזה הייתה ההשלמה, שבאה לנו כמתנת אלוהים לאחר שהתקוות של השלמה מילדי הארץ נכחדו. בעקבות ה"דם הצעיר" שהוזרק לעורקינו התהווה גורם המשפיע גם לטובה על כל מיני מבקרים במשק, שבבעקבות זה גם מחליטים להשאר תקופת מה כאורחים עובדים, וגם, לפעמים, מחליטים להשאר כמועמדים.

בבנייתנו מספר והרכב האוכלוסיה אנו ראינו שאם כי מספר ילדינו הוא 112 סרם הגענו ל-100 ילדי משק (יש 13 ילדי חוץ), ובעת מהנהלת תחרות מענין בין כמה בנות שכל אחת מהן רוצה לזכות בכבוד של הולדת הילד (ה) המאה! גם רשמנו בסיפוק עליה של 20% במספר החברים ומועמדים, כן ירבו.

כדי שהחברים יוכלו לעמוד בעצמם על שיעורי ההגדלה של האוכלוסיה הכללית

תכנון כוחות אה הרכב החברה, כהתחלת השנה האזרחית.

הרכב החברה לפי סוגים ביום 1-1-58.

ס"ה	נ.	י.	
117	53	64	הכרזים
21	12	9	מועמדים
7	5	2	אורחים
6	5	1	הורים
99	56	43	ילדים
13	6	7	ילדי חוץ
26	9	17	נוער
2	-	2	גרעין
1	-	1	של"ח
4	-	4	שכירים
296	146	150	ס"ה :

מבנה היסודות הרכב החברה מאז הגיעתה ארצה (לפי שנים)

האריך	מספר בלום	מספר חדרה	מספר מנסורה	מספר עין פן שרה	מספר של"ח	מספר שכיר ס"ה	הערות
1-1-47	25	3	-	-	-	20	הגרעין גלי
1-1-48	61	4	-	-	-	70	הגרעין גלי
1-1-49	113	19	1	-	-	146	הגרעין גלי
1-1-50	133	29	5	3	-	196	"
1-1-51	144	30	2	4	2	226	פר הנשיא
1-1-52	132	21	2	5	2	339	"
1-1-53	120	15	6	10	2	257	"
1-1-54	101	4	1	7	3	257	"
1-1-55	108	7	4	12	3	244	"
1-1-56	105	9	6	13	3	252	"
1-1-57	102	8	7	14	5	249	"
1-1-58	117	21	5	13	4	296	"

פרטים על פיצול החברה בשנים הראשונות

האריך	מספר בלום	חדרה	מנסורה	ס"ה	הערות
1-1-1947	30	53	-	30	פרט ל-4 חברים (בקפריסין)
1-1-1948	14	56	-	70	פרט ל-23 חברים
1-1-1949	-	68	78	146	מהם 5 כלבנים-מיוצאי יציאת אירופה תש"ז
1-1-1950	-	77	119	196	18 בקפריסין

לעמוד היסודות מחנות ההעפלה בקפריסין

בסוף חודש זה ימלאו עשר שנים מאז שהורגם של אחרוני חברינו ממחנות העפלה בקפריסין. כידוע נאלצו חברינו, בגמר מלחמת העולם השנייה, לכתור בדרך של העפלה כדי להגיע לחופי הארץ. דרכי ההעפלה היו שונים, יש שבאו בדרך המלך, כחברים אנגלים, ונעלמו בדרתם מסיפון האניה החיפה (עליה ב'); יש גם אחרים שבאו דרך מצרים ועל חשבון חוד מעלתו המלך של אנגליה, בברית עם המדינה העברית בעת החזרתה ארצה לשם פירוק (עליה ב'); ואחרון אחרון חברים, רוב החברים באו באניות המעפיליות (עליה ב'), מאחר שרק זוג אחד של חברים זכה לעלות ארצה עם טרמיפקט.

מבחינת חוק המנדט באו החברים שעלו בעליה ד' באופן חוקי, גם אם לא היה כדאי להתפס מבחינת סכנת הדפורטציה. אחר היה מצבם של אלו שבאו בעליה ב' וג', חברים אלו באו באופן בלתי ליגלי.

מבין אלו שבאו באניות צי ההעפלה היו שאניותם לא נתפשה על ידי האנגלים והם עלו בשלום על חוף מבטחים, אחרת היה מצבם של אלו שספינתם נאזר בידי משמרות החופים הפלשטינאיים. היה לחלק של חברינו הזכות המפוקפק להיות מבין אלו שחנכו את מחנות הגירוש בקפריסין. שם לא נשארו כוודים להרבה זמן, חברים אחרים באו מזמן לזמן להגביר את שורותיהם, שלפעמים דוללו כעקבות שחרורם של אלו שתורם הגיע לעלות ארצה במסגרת ההקצבה החודשית של 1500 עולים לחודש שאושרו על ידי שלטונות המנדט.

בסך הכל באו 58 מבין חברינו בדרכים בלתי ליגליות ו-51 מהם זכר לטיפול מיוחד מיוחד של ממשלת הוד מלכותו בפלשטינה (א"י). מתוך חברים אלו בילו 46 תקופה מסויימת ב"קייטנות" קפריסין, ו-5 מהם זכר לגיהנום של משא "יציאת אירופה תש"ז" (EXodus), שבו טולטלו כחצי שנה ממקום למקום ומאניה לאניה עד שנתנו להם לדרך רגל על חופי המולדת.

להלן פירוט החברים שבאו בעליות ה"בלתי ליגליות" ושם אניותיהם.

פרטים על העליה של החברים (עליה ב' וג')

שם אניית המעפילים	מספר חברינו בה	הטיפול שזכו בו בהגיעם ארצה	הערות
ע'ג' (MATARON)	3	-	הצליחו לרדת
ע'ג' ?	1	-	הצליח לרדת
"יגור"	22	קפריסין	-
"לטרון"	4	"	-
"לנב"	19	"	-
"יצאת אירופה תש"ז"	5	נכלאו על סיפון האניה	-
"על"ה"	2	-	הצליחו לרדת
"קדימה"	1	קפריסין	-
"הפורצים"	1	-	הצליחה לרדת
סה"כ :		58	

בסוף סקירתי הנני רוצה גם למסור כמה פרטים על מספר החברים שבאו בתור "תיירים". הנני מתייחס רק לאלו שבאו כל זמן האנגלים עוד היו בשלטון פעיל במל, ז.א. עד ינואר 48 בערך. לאחר תאריך זה היו הסמכויות קצת מסויסשות וקשה לבדוק בדיוק האם חברים אלו, שבאו אז, עוד משתייכים לקבוצה שעלו בעליה ד'. בסך הכל באו בתוך קבוצה זו ועד לתאריך דלעיל 39 נשואות (כולל ילדה אחת) לפי הפירוש דלקמן:

במשך מחצית השנייה של שנת 1946 : 6
 במשך כל שנת 1947 : 31
 עד סוף ינואר 1948 : 2

בס"כ : 39

ב מ ז כ י ר ו ת

דיוור ועדת המשק של האיחוד : ועדת המשק בקרא אנלינו, לאני כחודש, ועברנו יחד על סיכומי תש"ז, עד כמה שהיו מוכנים. התחלנו בדיוור ראשון על תוכנית המשק לשנת תש"ח ותוכנית ההשקעות המוצעת. הועלו כמה הצעות חדשות במשך הדיוור, שיובאו לדיון בשבועות הקרובים בישיבות המזכירות. כבנו גיורל אקספס בחלסה, להספקת הציר טוב לבעלי הני; לאחר את ענפי המשק והכרת תחת מרכז אחד, "כו".

עניני בנייה : כידוע קיימת, זה שנים, הבעיה של עבודות בנין שיש לבצע נוסף לעבודות הרגילות של המחלקה לבנייה, כדי לאפשר ביצוע תקין של עבודות אלו יש צורך למצא חבר מתאים שיוכל לרכז את הביצוע. כיום יש אפשרות לגשת לעבודות אלו על ידי שחרורו של גבריאל מעבודות המחלקה לבנייה ותחליפו על ידי אלק. החקיים בנושא זה והמזכירות קבלה את ההצעה שאלק יקבל על עצמו את כל האחריות בריכוז העבודה של המחלקה לבנייה לתקופת נסיון של כחצי שנה, ושגבריאל יתחיל מיד בביצוע עבודות השיפוצים.

גבריאל ישאר אחראי לכל מהא ומשן, עם המהנדסים ומוסדות השונים, הקשור עם כל עבודות הבנייה שמבצעים במשק.

על גבריאל הוטל להגיש רשימת החומרים הנתונים לו לביצוע השיפוצים והתיק נים בבנייני המשק הקיימים, ובמידה שיש צורך בכך, גם מספר האנשים שיש לו צורך בהם כדי לעזור לו בעבודת אלו. בישיבה קרובה של המזכירות בדון טוב ובפרוטרוט בדבר.

שיכון : בישיבה האחרונה של המזכירות החלילו בדיון בענין צורת השיכון שימסר לחבר. סרם סוכם העיון בכל ההצעות, בינתליט קבלה המזכירות את ההצעה להקמת שני בתים נוספים לצרכי שיכון מתקציב הסוכנות היהודית. מדובר על החוכ- בית שהיה חלופה בחדר האוכל לעיגון על ידי החברים-בתים אלו זקמו בשטח הבניה החדש מאחורי מקום חדר האוכל החדש.

חדר אוכל ודל : חדר האוכל החדש נכנס לשלב התיכנון המעשי ובמיצה שתיכנון זה ייגמר בזמן יתחילו עזר לפני פסח בהקמתו.

גרעין "נחל-עוז" : ועדת הקשר של המשק ישיבה עם ועדת הקשר של הגרעין בעין גב וסוכם על הדרך להספקת המצרכים כגון סיגריות והספקה קטנה. הוצע להקציב לצורך זה סכום של 85.- ל"י לחודש, עד לתקופה שהם יוצאים לאימון המתקדם. ההצעה או רה על ידי המזכירות.

נסיעות לחוץ לדרך : ועדת החברה הציעה שהשנה יסעו חמשה חברים לביקור לחוץ לארץ- 3 על חשבון המשק, 1 על חשבון המשק ותקציב תשי"ז ו-1 על חשבון עצמו (כרטיס שנשלח על ידי המשפחה). בסך הכל בקשו תקציב של עולה על זה של אשתקד (-2500 ל"י). דעו וקבלו את ההצעה והח- ליטן להמליץ לאסיפה הכללית לאשר הצעה זו.

בקשתו של מופתי לעזרתו מתפידו : הושמעה בקתו של מופתי שמבקש לשחררו מתפקידו כגזבר המשק בתום השנתיים שהוא מכהן בתפקיד זה. חברי המזכירות עיינו בבקשתו בחיוב והסכימו שיש צורך להתחיל בחיפוש למצא לו מחליף מתאים.

הנהלת בית היציקה : ועדת כח אדם של המשק המליצה לפני המזכירות שמיכאל כ. יקבל על עצמו את תפקיד זיכור בית היציקה. אחרי שדנו בהצעה זו בשתי ישיבות של המזכירות הוחלט להמליץ לאסיפה לקבל את מועמדותו לתפקיד זה. האסיפה הכללית אישרה הצעה זו.

ב א ס י פ ו ה .

התקיימה לפגי כשבעים אסיפה חשובה שבה נבחרו כמה ועדות שבזו הננו מוסרים על הרכבם :

מזכירות : 1. מזכיר (מרכז).

2. גזבר.
3. מרכז המשק.
4. מרכז ועדת החברה.
5. מרכז ועדת החינוך.
6. שלוש נמלי.
7. רייה כהן.
8. יוסף ריפקינד.
9. אריה סג"ל.

ועדת החברה : 1. לני רוז (מרכז).

2. מזכיר.
3. חבר(ה) מההשלמה.
4. שושנה בן צבי.
5. מיכאל כהן.
6. לני גויסלב.

ועדת הבריאות : 1. דבורה חצור (מרכזת).

2. מזכיר.
3. אירית בן חיים.
4. מיכאל אלמן.
5. ליבי וויינבראוב.

ועדות אלו כבר נכנסו לתפקידן ואנו מאחלים להן עבודה פורייה ומסודרת. נוסף לזה היתה גם אסיפה זו עשירה בהודעות מטעם הענפים השונים, שפה אנו חוזרים רק על כמה מהן :

מטעם ענף הפלחה : מודיעים ומזהירים את החברים לא לאסוף פירות בשטחי תל-רומאן, לאורך הכביש מצד צפון, ובחלקה שגובלת עם שטח הסלק, בדרך בואכה טובה. שתי חלקות אלו גופרו ברעל חריף המסוכן גם לבני אדם.

מטעם המרפאה : 1. מזכירים להורים : להתרופה נגד שיעול (THYMOLIN) הנמצאת בבתי הילדים מיועדת רק לילדים המשתעלים ואין להשתמש בה על מנת לשדל אותם ללכת לישון במוקט.

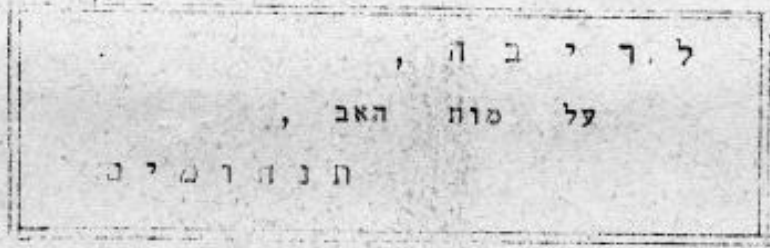
2. חברי השולחים "דוגמאות" לבדיקה למרפאה : מתבקשים לסמן את שמותיהם על המיכלים, אחרת אין אפשרות לזהותם.

ו דת בית הספר :

ועד בית הספר, נוסף לדיוניו השונים, התחילה לדון במידת
השתתפותם של הילדים במסיבות, נשפים ומאורעות שונים.
בהתחלת הויכוח עמדנו רק על בסיס להשתתפותם בסרטים
והוסכם על הקו, שנעבד עד כה על ידי אשר, דבר אחד בלבד -
סעיף זה שיהיה גם את עיקר החלטתנו ביחס הסעיפים :
האחריות לקביעת השתתפותם של הילדים בכל מאורע שהוא
היה בעיקר על המחנך של כל קבוצה וקבוצה, ולא יהיה
מקום לטטיות על ידי סידורים משפחתיים.
אנו נסביר את עמדתנו במזכירות ובאסיפה, עם תום דיונינו
בכל השאלה הזאת, שהיא עדינה ומטובכת גם יחד.
טומי.

ע ל מ נ ע ו ל י ט

המנעול הפך להיות לדבר חשוב אצלנו, לדאבונינו, והוא מוסיף להיות גם דבר יקר
ביותר. ועוד, אבדן המפתחות לעיתים קרובות גורם להחלפת המנעול לית.
החצרן מחיל עתה בסידור מנעולי חלייה (PADLOCK) שיאפשר לנו למנוע רכות
מהוצאות האלה :
א. יקנו רק מנעולים טובים מסוג יל (YALE).
ב. כל מנעול נמפתח יסומן במספר שיירשם אצל החצרן.
ג. חבר שיאבד מפתח יחליף את מנעולו. אצל החצרן מיד במנעול בעל 2 מפת
ד. כל מפתח שיימצא יימסר לחצרן לשם התאמתו למנעול, לפי המספר המסומן
עליו.
הסידור הזה יחסוך למסך סכום ניכר וימנע את הצורך לפריצת דלתות לאחר אבדן
המפתח.
החצרן.

מ ה נ ע מ ע ב ו ר י י ו ?

מכתב זה נכתב ונשלח לנו בשעת פגישת הגרעין בחוות אידר ביום 7 בנובמבר.
לחברינו היקרים שלום,
"אח תרצו אין זו אגדה"
אנחנו שמחים להיות בפגישת הגרעין הזאת (חבל שאינכם אתנו). דוורים
יושבת על הרצפה ואומרת שהבא בעוד חצי שנה.
רמון, מכסא הנוח, שואל איך החברים מסתדרים בענפיהם, והוא גם מעוניין
לשמוע על החקלאות בכפר הנשיא.
נחמיה רוצה לחזור אך ורק בגלל מזג האוויר הגרוע של אנגליה.
פיל (מולמן) רוצה לשחק קריקט וגם לשחות תה בכפר הנשיא.
לג'וני (פרנק) ובימבו יש רעיון על שיפור מזג האוויר בכפר הנשיא. הם
גם רוצים להיות זבלנים ולפתח ענף משלהם.
שולמית רוצה למסור דרישת שלום מ"ג'ואי" (החתול) ל"דבש" של דוט,
וחוץ מזה היא תקוה שתזדדדו ותגמרו את בריכת השחייה לפני עלייתנו. כולנו
מקווים שחור האוכל לא יפול עד שנגיע.
אנג'לה שמחה שהגרעין כל כך פורה.
בשורה מיוהנה : בגלל הפגישה היא לא יכלה לכתוב ליהודית.
קולי וששן מבקשים חברת נוער ותורי רוצה תשובה מאלק.
אריק מבקש תשובה מכולכם ומקווה להתראות איתכם בעוד שנה וחצי עם
אחיו (איזה הקוזה !!!).
מרימונד (סולוסונס) : מה בנוגע לפועלים ? (WHAT ABOUT THE WORKERS?)
דניס, המוציאה לאור החדשה של "מכתב קשר", רוצה לקבל הרבה מכתבים

כתשובה למכתב זה.
שולמית מקווה שלו תקנאו בנו, כי אנחנו נהנים מ"סמוג" גדול ושאתם
לא מתגעגעים הנה.
שאלה מג'וני וביטבו - הם רוצים לדעת אם יש לכם מספיק זבל או האם
אנחנו צריכים להביא את החומר הגלמי אתנו כדי להתחיל את הענף. ואם כן
אם אנחנו צריכים לשלוח את זה בדואר אוויר או דגיל.
ג'ון שואלת איך חתובו. ת אג העשור ?
ישראל טולה כדור קריסט עם דוב קולט.
קולין אריק ורמון מצפים לשחק שחמט בקרוב.
כולנו מבקשים תשובה חברתית מכאן בהקדם האפשרי, כך שהמכתב עוד יגיע
אלינו לנעימה.

שלום שלום ולהתראות,
חזק ואמץ, *very much*,
שלום ולהתרחץ בבליכת השחייה,
שארית גרעין ה'.

שלום

ידיעות מהמסעדות.

לאחר שנת עבודה בודדת כעורך העלון
הוכפל צוות האורכים לאחר הצטרפותה
של יעל ס.

.....

לפני זמן רב הגיע ארגזארצה ובו מכונת
הכפלה "גסטטנר" עבורינו, מתנה מידיד.
לאחר שארגז זה בילה כשתיים במל ובמח-
סני ערובה הוא שוחרר והגיע למיץ,
בשעה טובה ומוצלחת. - בד בבח עם מכתב
חוזר של "סקוטלנד ירד" בלונדון.
ממכתב זה התברר שזה שנתיים מתנהלת
חקירה לגילוי מוצג עתיק שנגנב מאולמי
ה"בריטיש מיוזיאום", המחלקה למכונות
דפוס עתיקות. לאחר בדיקת הארגז ששוחרר
מהנמל התברר שתיאור המוצג הנעלם מתאים
ל"גסטטנר" שזה עתה הגיע.
במידה של חברים המעוניינים ברכישת
עתיקות לטיקוט החדר, יכולים הם לפנות
למחסן החצר לשם קבלת ה"אנטיק" (ANTIQUE).

שלום

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

" י ל י ז מ ס "

ה"נהג" שלנו קיבל צו גיוס ושליו להתאיב לשחרת היום.
לשם קבלת פרטים נוספים ניגש הלזה למ"ז ושואלו :
- מהי עלי להתחצף בגוש ?

.....

בוויכוח על התנ"ך מסבירים שהיו נפוצים, בימים הקדומים,
כמה תירגומים עממיים, כדי להקל על העם הפשוט, את הבנתו.
ציטטו את התירגום הירושלמי והאונקלוס. על השאלה מיהו
או מהו אונקלוס קיבלו תשובה זו :
- אונקלוס ? בטח אני יודע, נתחו את אחי על זה לפני זמן מה!

.....

לאסרי ודבורה,
ראשוני גרעין "מגל-עוז" להגיע למשק,
ברכה ברוכה !

ה ס ר ק ט ו ר ו א נ י

מאת שמעון בן יהודה.

1.

עם התקרב חג העשור של מקינו, מתגברת בקרב פעילי החברה הדעה שראוי, ואף נחוץ לפרוט בדפי ג'ון המס' דו"ח לע מינו על עבודתו והישגיו של ענפי ומוסדות כפר הנשיא למיניהם. ברור זאת רוצה אני, טרקטוריסט פשוט, להגיש סקירה על עשר שנות עבודת טרקטור בנקודה הישנה, במנסורה, ובמקום-הנוכחי; בשטחי לג'ון, חלסה, מוגר-אל-חיס, מוגר-אל-דרוז, קבעה, ג'עונה, חור-טובה וכל יתר המסגרות ושדות של מקינו המפורז. ויהיה זה לזכרון ולעדוה לחלקם של הטרקטור ונהגו בבנין מקינו הצעיר.

לפני, בעת כתיבת שורות אלו, מונה מכתב וזה לשונו:

הננו מאירים בזה שהטרקטור הנ"ל, ממילום
"אינטהנציונל", מודל 9 D, יצא מבית המלאכה
שלנו אחרי תיעון, והוא שייך לקב' הבוניה.

חתום: דודלזון, החברה להנדסה חקלאית וכו'.

חיפה, 13/9/1948.

מילוי אלו מציינות את התחלת הפלחה וע זאת את כניסת מקינו לדרכו הארוכה ממלט מלחמתי למשק מבוסס. והנה, באותו יום חם בספטמבר 1948 יצאו ג'ו ס. ואני יחד עם הטרקטור מהמוסך, בזמן שהוא, הטרקטור, המכריז במעילו הירוק והחד, עמוס על מכונית-משא. אנו נוסעים לקחת את העגלה הגדולה, אשר הבאנו באותו בוקר ממושב בנימינה, ושצף היא עמוסה עם מחרשה קטנה. שלושת-הטרקטור, העגלה והמחרשה ראשונים למשק. היציאה, רבת הרושם הזאת היתה פרי של ששה שבועות של עבודה קשה בחצרו הפתוח של המוסך בחיפה; של התרוצצויות בלי סוף ושל דיתוף פעולה בין שני הזקנים השחורים - ג'וני וג'ו - ושלי, כשלישי. במוסך חשבו שהם שני אחים הרי שני זקנים ושני מבטאים אנגליים מובהקים פירושו שני אחים! בימים ההם הישבתי את יצמי כטרקטוריסט מנוסה, חצי מכונאי לפחות, וגיבור בישראל שאין כמוהו. אילו רק ידעתי אז - - -

בדרך הארוכה הביתה, למנסורה, קרה בבר הפנצ'ר הראשון. גלגל החילוף של העגלה נאבד בדרך. איך זה קרה? איך ווייס? קרה וזהו! אין דבר! הגענו למחנה והאוטו נכנס לצלילי תרועות וחשואות החברים. התירו את העגלה והמכונית התקרבה לרמפה, שעל יד טנק המית. לנגד עיני החברים, המתפלאים למראה המוזעזע, סיבב ג'ו את ידית ההתנעה למטה, בזמן שאני באצתי איזשהוא קטן מלמעלה, ואברא-קאדאברא! הטרקטור נדלק; ולא זה בלבד, הוא אף התחיל לזוז, השרשרות נעו והמפלצת התחילה לזחול מעל האוטו לרמפה, מהרמפה למטה והלאה, עשתה סיבוב שלם במחנה ללא תקלה וברעש עצום ומפתיע. אני יושבתי למעלה, בשמאלי ידית המצמד ורועד כולי מרוב פחד וגאווה - הטרקטור שלנו, שלי - - - אי חברה, כן, אילו רק ידעתי אז - - -

את התלט הראשון חרשנו בשטח "שמיר", היום משטח גינת הנוי. ג'וני ואני עבדנו שתי משמרות, כך לא לפי השיטה המקובלת, אלא בשיטת מלא וכדלקמן: שנינו קמנו עם אור היום, ובצענו את השרות היומי לטרקטור, תוך כדי וויכוחים רבים על הפרוצדורה הנכונה. כמו כן גם יצאנו ביחד לשדה ואחרי שעה של השגחה קפדנית, זה על זה, חזר אחד הביתה. אמר בלב כבדובדאגה רבה. בצהריים היו מתחלפים. אך כבר עם שיעת החמה חזר הראשון, הפעם ברכיבה על סוס ומצויד ברובה ותחשושת נרי לשמור על חברו החורש בשעות החשיכה, הרי ישבו אז הסוריס בגבעה 223 וראו את כל מעשינו. עם תום המשמרת חזרנו שנינו, ביחד מלאנו דלק, כסינו את המכונית וסוף סוף חזרנו לאהלינו.

אותם חדשי הסתיו ראו גם את התחלת עיבודינו בשטחי חלסה, העזובים על ידי בעליהם הערביים. הבאנו לשם את ה-9 D ואת המחרשה הקטנה, הקימונו שני אהלים עגולים, בהם שוכנו שלושה טרקטוריסטים ובחורה בתפקיד של טבחית. חרשנו שלוש משמרות ביממה, ובפנאי החופשי צדנו ג'מוסים, עגלות עזובות ואומללות וגם אווזי בר. התוצאות של הציד הסתכמו באווז אחד, שמת מרוב פחד, עגלה קטנטונת שטבעה בתעלה, נחצי ג'מוס, שמחציתו השנייה הספיקה לברוה. גם הספקנו לחרוש 550 דונם, לעבד ולהכינה לזריעת תבואות החורף. את הדישון בצענו עם מדשנת, אשר קנינו אותה ממשק מחניים בעד סכום כולל של 40 לירות.

הדבר המציין בשבילי את החורף הראשון של החישובותינו בא לביסודו ממילום אלו: הובלות בגמל! מספר המשאות ומסעות היו רב כמספר הדברים הדרושים לקיום היומיומי של החבר והחברה, לבעלי החי למיניהם, למכונה ולענפי השרות, רשימה מגוונת מאד ובמשך כל חודשי החורף היתה זו עבודתי היומיומית.

אשתדל רק להזכיר מספר קטן מתוך הובלות וחומרים אלו: לחם וחביות דלק ממחניים, משאות שוטפות שהאוטו הביאן לשדה התעופה והשאיר שם במחסן על יד כביש הכניסה, מים לדיר הצאן, הבאת הרופא מראש פנה והוצאת החבר החולה הנוסע לבית החולים בישובו על כורסה הקבועה לפלטפורמה הדיקה, הבאת חברים לראש פנה לחפוש את האוטובוס בבוקר לנטיעה העירה, הבאת הדואר הנכנס והיוצא יחד עם המוציאים ואמנים השונים לקראת ערבי שבת, וסתם אורחים למיניהם נוסף לחברי שבאו או חזרו לחדרה לביקור קצר.

זכור אני גם את נטיעתי ב"דרך בורמה" למשלט 230, על יד גבעת העץ, כשגררתי מיכל מים קטן בשביל חיילינו שם, ואת כוס התה החם והמתוק ששתינו, יצחק ואני,

עם הגיענו שם, ובגלל את חתימתו באנגליה של הסמל על הפתק שהגשתי לו - סרג'נט סמיט -
ותמיד ובאופן כמעט בלתי פוסק ירד הגשם השוטף, ירד וירד, כאילו לא יפסוק לעולם, הזוכרים גם את, חברים ?

2. (1949)

החורף הגשמי של 1948/49 עבר אף הוא ופנה מקומו לאביב, ושנה חדשה התחילה במסורה. עד שהתיישב הבוץ בדרכי נאלצתי להמשיך בעבודות ההובלות. אמנם עם תום הגשמים התחלנו שוב לעבוד את שדותינו בנית ובחלטה. באותה שנה הוספנו 700 דונם לשטחינו בחלטה וניגשנו לחריש של החלקות החדשות. היות והמחרשה הקטנה לא היתה מסוגלת עוד להספיק את כל עבודת החריש, הלכנו לקאול מחרשה גדולה בנאות מרדכי. נסעתי עם ה-99 להביאה, ובלידיו של יוחנן ס. כמורה דרך וחזרנו לשדות בדרך ישרה ומקוצרת. בדרך זו עברנו מכעוליה רבי, תעלות עמוקות וטווחות, חלקות מוצפות מים ויערות של עטבי בר ענקיים, עד שהגענו למכשול האחרון לפני הכניסה לשטח, והוא תעלת מים אחת, תעלה טעוה וצרה. וכדברי השירה: "שם יטבנו, שם בכינו" הטרגי, יוחנן, ג'וני, אני ושאר הפלחים. במשך ארבע שעות עמד הטרקטור עם אפר למטה, במים, ונכנסו מי התעלה לתוך המנוע והתערבבו עם השמן. 4 שעות הזענו, קללנו והתפללנו עד שהגיע טרקטור מספר בלום והצילנו. ומלא בוז, מבפנים ומבחוץ, נסעתי לכפר בלום והוצאתי שם, מתוך המכונה, עשרות ומאות ליטרים של שמן, שהרכבו היה 80% בוז ו-20% שמן. אבל המכונה המסיכה לפעול כסדרה, וכבר למחרת היום המסיכה גם בעבודתה כרגיל.

אחרי קציר הטחט והחציר ועל התבואות, בו אספנו יבולי בוכה, הראשונים שלנו, הגיע שוב שונה עיבודי הסתיו. עזבנו אז את כפר בלום, שעל כה היוותה לנו אכסניה, והקמנו שוב מחנינו, שלושה אהלים, על גדות נחל זרעין, אשר זרע אז במקום שבו אנו מגדלים כיום את גידולי הפלחין. עברנו שוב שדות מספרות ליממה, עם שני זחלים, ששה חברים וטבח. היה זה טבח מעולה, אשר ידע יפה לנצל את המלאי של תפוחי האדמה, שימורים, חלבה ואיטריות; והגיע להישגיו כבירים בשטח הביטול. כל הכבוד לו ולבקבוק התמצית הקסמי שלו. הזוכר אתה, יוסף ? איך שהתרחצת וטשפת את כלי האוכל במי הקדח של הנחל ואיך שחכינו ימים ולילות לבואו לל הסנדר המביא לנו מלאי נוסף של מזון ודלק. וכמה שמחנו כשנודע לנו שהיינו ראשונים, בכל האזור, לסייר זריעה של 1000 דונם, ואיך שבסוף ארזנו את הפצינו תחת השמים המעוננים, והוצאנו את ציודינו בגשם השוטף וחזרנו הביתה, עייפים אך מרוצים, על מנת לפנות את פנינו לחורף נוסף של גשם ובוץ "מלל לראש". אך עם בבית הגיע היום מעל לראש, הרי בשדות חלטה טבענו כמעט בו.

איך שרה הדבר ? הלכנו שנינו, ג'וני ואני, להאות את מצבת של השטחית. התקרבו אליהם מכיוון הכביש לנאות מרדכי, ולא ידענו שלפנינו היה שטחון בשדות, עד שמצאנו את עצמינו באמצע של ביצה רחבת ידי, ונאלצנו להתקדם בשוטה הידועה : מתקדמים פטיעה אחת, מוציאים רגל אחת מתוך המגף הקבוע, מצילים את המגף, נועלים אותו, מתקדמים עוד פטיעה, מוציאים את הרגל השנייה מתוך המגף הקבוע, מצילים את המגף, נועלים אותו, מתקדמים וכו' וכו'. עד נדמה שפושטים את הרגליים ורוצים לעוף מעל לדליסה הגועלית הזאת. חושבני לנס קרה לנו שם, כי חשבנו שנשאר שקועים ונוקבים בבוץ הסמיך של חלטה.

חודשי הסתיו והחורף של שנה זו נאו גם את התחלת בנין נקודת הקבע בכפר הנייא. אחת אחת יוצקו היסודות וקמו הצליפים הנוודיים. כרגיל וכחמיד נפל עול ההובלות של חומרי הבנין השונים עלי, הטרקטורים. יומם ולילה המי יכה עבודתי, בימי גשם, יסס וגב' לג (ירדו 20 מ"מ שלג בחורף זה). והנה ערב אחד של גשם חזק ניגש אלי סדרן העבודה וביק שאקח את הזחל, לנסוע למעלה למקום בו עדיין נגמר הכביש, כקילומטר ממקום נקודת הקבע. במקום זה היו האוטומובילים מסתובבים, בלי לרדת מהכביש, ומחכים לפריקה. עס היה עלי לעזור בפריקה של החלקים הגדולים של לושם הצריפים הנוודיים האחרונים. הלילה היתה אפלה, שחורה, ללא צל ממש, ולטרקטור לא היו פנסים או אור אחר. מהדרך הזרועה אבנים לא ראיתי מאומה, ורק השלוליות, שהבריקו קצת במשלולים, הראו לי את הדרך והרשו לי להתקדם. המסלולים היו כה עמוקים שנסעתי כמו רכבת בפסים, והם גם כיוונו את הזחל, אפילו אם הייתי רוצה לטעות מן הדרך היו הם מונעים את זאת. הגעתי למקום וקרבת את העגלה הנגזרת עד למכונית והצטרפתי לקבוצת הפורקים. ואיך שמספיק להוציא מאוטר, המכונה ברזנט, 20 לוחות עץ, שכל אחד מהם בגודל של 12 מטר מרובעים ומשקלו כ-300 ק"ג כל אחד, להוציאם, להעמיסם על העגלה, להשכיבם, כל זה בגשם שוטף ובחושך מצרים ובלי להפצע קשות ? איך מספיקים ? עד היום הזה לא ברור לי איך, אני רק יודע שהצלחנו לעשות כל זה, שהעגלה העמוסה הגיעה לשטח הכנייה, שפרמנו שוב את המשא ושהגענו הביתה בחצות, רטובים כעכברים כובעים, ושאיט מאיתנו אפילו לא התקרר ! - - -

(המשיך יבא)